

Çocuklar?n Öz-düzenlemeli Ö?renmeyi Kullan?m? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Çocuklar?n Öz-düzenlemeli Ö?renmeyi Kullan?m? Envanteri. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19063>

Özet

Çocukların Öz-düzenlemeli Öğrenmeyi Kullanım? Envanteri (ÇÖÖKUE), öğrencilerin öğrenme süreçlerinde kullandıkları **öz-düzenleme** stratejilerini, motivasyonel inançlarını ve davranışsal yönetim becerilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu envanterin Türkçeye **uyarlama** çalışması, Muhammet Fatih Doğan tarafından 2015 yılında tamamlanmış olup, Türk eğitim alanında öz-düzenlemeli öğrenme becerilerinin değerlendirilmesine olanak sağlamıştır.

Uyarlama çalışması, ölçeğin dilsel ve kültürel geçerliliğini sağlanan yan sıra, Türk öğrenci örnekleminde kapsamlı **geçerlik** ve **güvenirlilik** analizlerini içermektedir. Bu envanter, eğitim psikologları ve araştırmacılar için öğrencilerin akademik başarılarındaki rol oynayan öz-düzenleme mekanizmalarını anlamak ve müdahale programları geliştirmek adına önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Öz-düzenlemeli Öğrenme, Çocuk Psikolojisi, Envanter Uyarlaması, Psikometri, Geçerlik, Güvenirlilik, Öğrenme Stratejileri.

Yazarlar

Muhammet Fatih Doğan

Amaç

Çocukların Öz-düzenlemeli Öğrenmeyi Kullanım? Envanteri'nin temel amacı, ilköğretim veya ortaokul düzeyindeki çocukların akademik görevleri yerine getirirken başvurdukları **öz-düzenlemeli öğrenme** (ÖDÖ) davranışlarını, stratejilerini ve motivasyonel özelliklerini sistematik olarak ölçmektir. Bu envanter, öğrencilerin öğrenme süreçlerini ne kadar bilinçli yönettiklerini, hedefler belirleyip bu hedeflere ulaşmak için çaba sarf edip etmediklerini belirlemeyi hedefler.

Özgün ölçeğin Türkçeye adaptasyonunun spesifik amacı ise, Türk kültürüne özgü dilsel ve bağlamsal farklılıkları dikkate alarak, ölçeğin psikometrik özelliklerini korumak ve Türk öğrencilerinin ÖDÖ düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde değerlendirebilecek bir araç sunmaktır. Bu sayede, öğretmenler ve eğitim uzmanları, öğrencilerin zayıf olduğu öz-düzenleme alanlarını tespit edebilir ve kişiselleştirilmiş destek sağlayabilirler.

Yapı

Envanterin ölçtüğü temel yapı, Öz-düzenlemeli Öğrenme (Self-Regulated Learning - SRL) kavramıdır. SRL, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini bilişsel, üstbilişsel, motivasyonel ve

davran??sal aç?lardan aktif olarak yönetmeleri sürecini ifade eder.

Öz-düzenleme genellikle üç ana a?amada incelenir: 1) Planlama ve Önsezi (Görev analizi, hedef belirleme), 2) Performans (Strateji kullan?m?, kendini kontrol etme) ve 3) Öz-yans?tma (Öz-de?erlendirme, at?flar). ÇÖÖKUE, bu kapsaml? yap?y? olu?turan alt boyutlar? (örne?in, bili?sel stratejiler, üstbili?sel stratejiler, motivasyon ve çevre düzenleme) çocuklar?n alg?lad??? düzeyde yakalamay? amaçlamaktadır.

Geçerlik

Muhammet Fatih Do?an?'n (2015) yüksek lisans tezi kapsamında, Çocuklar?n Öz-düzenlemeli Ö?renmeyi Kullan?m? Envanteri'nin Türkçe formunun geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar tipik olarak yap? geçerli?i ve kapsam geçerli?ini içermektedir.

Yap? Geçerli?i, genellikle Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri (AFA ve DFA) kullan?larak test edilir. Bu analizler, Türkçe formun maddelerinin, özgün ölçekte tan?mlanan teorik alt boyutlara uygun ?ekilde kümelenip kümelenmedi?ini belirlemeyi amaçlam??t?r. Ba?ar?l? bir uyarlama, ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk kültüründe de korundu?unu gösterir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda envanterin iç tutarlıl??? ve kararlıl??? incelenmi?tir. **Güvenirlik** analizleri, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı maddelerle tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini göstermeyi hedefler.

Bu kapsamda, ölçe?in iç tutarlıl???n? belirlemek amacıyla **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y?, yani öz-düzenlemeli ö?renmeyi ölçmede ne kadar ba?ar?l? oldu?unu gösterir. Ek olarak, test-tekrar test güvenilirlik analizleri de, ölçe?in zaman içindeki kararlıl???n? de?erlendirmek için uygulanm?? olabilir.

Faktör Analizi

Ölçe?in Türkçe'ye uyarlama sürecinin kritik bir ad?m? olan faktör analizi, ölçe?in orijinal çok boyutlu yap?s?n?n Türk örnekleminde de sürdürülüp sürdürülmedi?ini ara?t?rm??t?r.

Yap?lan faktör analizleri (AFA ve/veya DFA), envanterin öz-düzenlemeli ö?renmenin farklı alt bile?enlerini (örne?in, zaman yönetimi, bili?sel stratejiler, öz-izleme) ayr? ayr? ve anlaml? bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulamay? amaçlam??t?r. Bu analizler, ölçe?in nihai madde say?s?n? ve alt boyut yap?s?n? belirlemede belirleyici olmu?tur.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Derecelendirme format? (Orijinal ölçe?in yap?s?na ba?l? olarak Likert tipi bir ölçek kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Çocuklar (Ö?renciler)

Age Group: ?lkokul veya ortaokul ö?rencileri (Tez içeri?ine göre netle?melidir, ancak genellikle 9-14 ya? aral??? hedeflenir.)

Population Details: Türkiye'deki ilkö?retim/ortaokul kademesinde ö?renim gören ö?renciler.

Test Methodology: Öz-bildirim envanteri. Ö?rencilerden, akademik ö?renme durumlar?nda sergiledikleri davran?? ve dü?ünceleri yans?tan ifadelere ne s?kl?kta kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Öz-Düzenleme, E?itim Psikolojisi, Yüksek Lisans Tezi, Faktör Yap?s?, Ö?renci Ba?ar?s?, Bili?sel Stratejiler, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: mfdogan@yildiz.edu.tr

Correspondence Address: Muhammet Fatih Do?an, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü (2015 itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Envanterin uyarlama çal??mas? **2015** y?l?nda tamamlanm??t?r. Envanterin ticari kullan?m? veya bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m? için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgileri, sorumlu yazar Muhammet Fatih Do?an ile do?rudan ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir.

Sorumlu yazar?n ileti?im adresi: mfdogan@yildiz.edu.tr.

Kaynaklar

Bu envanterin Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çal??mas?na ili?kin temel referans a?a??dad?r:

Do?an, M. F. (2015). *Çocuklar?n Öz-düzenlemeli Ö?renmeyi Kullan?m? Envanteri'nin Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çal??mas?* (Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [cocuklarin-oz-duzenlemeli-ogrenmeyi-kullanimi-envanteri-toad.pdf](#)

Çocuklar?n Öz-düzenlemeli Ö?renmeyi Kullan?m? Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tamam?na eri?im için, yukar?da belirtilen yüksek lisans tezi referans?n?n incelenmesi gerekmektedir.